

Pressmeddelande

24 mars 2021

Att prata pengar med barn ökar chanserna till en god finansiell hälsa i vuxen ålder

Att ge veckopeng, tidigt väcka intresse för privatekonomi och prata pengar med barn ökar chanserna till att barnen får en god finansiell hälsa i vuxen ålder. Barn och unga som fått lära sig om privatekonomi av föräldrar, skolan, vänner och bekanta sparar mer som vuxna och riskerar också i lägre utsträckning att få betalningspåminnelser eller betalningsanmärkningar. Det visar en ny undersökning som Kantar-Sifo gjort på uppdrag av Swedbank och sparbankerna.

Hemmet är den vanligaste källan till privatekonomisk kunskap, 65 procent uppger att de lärt sig om privatekonomi av någon i familjen eller av annan släkting. Många har också själva skaffat sig kunskaper i privatekonomi. Men tolv procent kan inte komma ihåg att de fått eller själva sökt kunskap om privatekonomi. Den gruppen tenderar också att ha en sämre finansiell hälsa.¹

- Sambandet mellan kunskaper i privatekonomi och sparande är tydligt. Individer med bristande kunskaper i privatekonomi sparar mindre. Det gör att man är mer sårbar om livet tar en oönskad och oväntad vändning. Risken ökar till exempel för att man inte kan bo kvar i sin befintliga bostad om man skulle bli arbetslös, skilja sig eller bli långvarigt sjuk, säger Arturo Arques, Swedbank och sparbankernas privatekonom.

Kunskap i privatekonomi ökar sparandet och den ekonomiska tryggheten

Bland de som fått lära sig om privatekonomi, till exempel genom att få veckopeng, sparar drygt sju av tio minst tio procent eller mer av sin inkomst. Bland de som inte kan komma ihåg att de har fått eller sökt kunskap om privatekonomi är andelen bara drygt hälften. Bland dem uppger också tre av tio att de inte vet om de kan eller att de inte kan bo kvar i sin nuvarande bostad om de skulle bli arbetslösa, långvarigt sjuka eller skilja sig. Det har också oftare problem med räkningar och betalningsanmärkningar.

Viktigt att väcka intresse för privatekonomi i tidig ålder

Om man varit intresserad av privatekonomi sedan barn- och ungdomsåren ökar sannolikheten för att man får en sund och hållbar ekonomi som vuxen. Åtta av tio som varit intresserade av privatekonomi i unga år sparar 10 procent av lönen. 85 procent kan bo kvar i sin bostad även vid ett ekonomiskt avbräck som till exempel arbetslöshet.

- Intresse för privatekonomi i unga år har betydelse för vilken förmåga man har att hantera sin ekonomi senare i livet. Det är inte den enda förklaringen, men kunskap och intresse ökar möjligheten att fatta bra beslut gällande sin privatekonomi och minskar risken för misstag. Därför är det viktigt att vi tidigt börjar prata med barn om pengar, säger Arturo Arques.

¹ Från undersökning gjord av Kantar Sifo på uppdrag av Swedbank. Undersökningen genomfördes i mars 2021 och 3 184 personer 18-79 år deltog.

Kunskap i privatekonomi viktig samhällsfråga – fler behöver hjälpa till

Undervisning i privatekonomi ingår i skolans läroplan. 55 procent anser också att ett av de bästa sätten att lära sig om privatekonomi är i skolan. Samtidigt är det bara 24 procent som uppger att de lärt sig om privatekonomi där.

- Det är ingen tvekan om att skolans roll är viktig, framför allt för de barn som inte får lära sig om privatekonomi hemma. Men allt ansvar kan inte ligga på föräldrar och skolan. Det här är en viktig samhällsfråga och vi är många som behöver ta ansvar för att väcka barn och ungas nyfikenhet och lust att lära om privatekonomi, säger Arturo Arques.

Tips! Så väcker du barn och ungas lust och nyfikenhet på privatekonomi

Försök att prata enkelt och lustfyllt med barn och unga om ekonomi. Ta gärna hjälp av appar eller spel. Om de tycker att det är roligt och intressant ökar intresset.

Att få en egen vecko- eller månadspeng som man själv får bestämma över tycker de flesta är roligt – det är också lärorikt. Det lär barnen/ungdomarna att hushålla med pengar och att förstå pengars värde.

Uppmuntra barnet/ungdomen att spara en del av vecko- eller månadspengen och förklara att sparade pengar ger möjligheter att göra något roligt eller köpa något lite längre fram. Det gör även att man lär sig hur man på sikt klarar oförutsedda utgifter bättre och får en tryggare ekonomi.

Tillåt barnet/ungdomen att göra misstag med sin veckopeng – det lär man sig också av. Förklara också vilka risker det finns med att låna till sådant man inte har råd med i stunden. Snabblån och konsumentkrediter som kan locka vid vuxen ålder kan snabbt bli dyra och leda till ekonomiska bekymmer om man inte har råd att betala.

När barnet är moget, ge hen tillgång till digitala banktjänster. Var tydlig med att bankkort, koder eller personliga bankuppgifter aldrig ska lämnas ut till andra

Spara tillsammans i familjen till en gemensam upplevelse eller ett inköp. Då blir sparandet roligare samtidigt som man lär ut goda vanor.

För mer information:

Arturo Arques, privatekonom, tfn 072-242 99 62
Madelén Falkenhäll, senioranalytiker, tfn 076-790 16 38

www.swedbank.se/arturosblogg
www.swedbank.se/privatekonomi
www.swedbank.se/framtid

Swedbank och Sparbankerna främjar en sund och hållbar ekonomi för de många människorna, hushållen och företagen. Det finns idag 60 sparbanker i Sverige varav fem är delägda av Swedbank. Sparbankerna har drygt 200 kontor och över 2 miljoner privat- och företagskunder. Sparbankerna och Swedbank har en lång gemensam historia och har sedan länge ett samarbete som vilar på kommersiell grund. Swedbank är den ledande banken på hemmamarknaderna Sverige, Estland, Lettland och Litauen och erbjuder ett brett utbud av finansiella tjänster och produkter. Swedbank har drygt 7 miljoner privatkunder och ca 600 000 företags- och organisationskunder med 159 kontor i Sverige och 82 kontor i de baltiska länderna. Koncernen har även verksamhet i övriga Norden, USA och Kina. Läs mer på www.sparbankerna.se och www.swedbank.se

Money Week – en internationell temavecka om privatekonomi för unga

- 22-26 mars infaller Money Week, en internationell temavecka som handlar om vikten av att unga får lära sig om privatekonomi.
- Företag, myndigheter och organisationer i finansbranschen genomför olika aktiviteter på temat.
- Swedbank och sparbankerna deltar i Money Week och genomför bland annat extra många föreläsningar om privatekonomi för skolklasser runt om i Sverige.
- Under Money week arrangeras också tävlingen Money quiz runt om i Europa. Alla högstadielklasser i Sverige är välkomna att vara med och tävla. SM-tävlingen är öppen 1-26 mars arrangeras av [Bankföreningen](#).

Ung ekonomi – föreläsning om privatekonomi för unga av Swedbank och sparbankerna

- Sedan många år erbjuder Swedbank och sparbankerna privatekonomisk utbildning för skolor och föreningar runt om i landet.
- Förra året föreläste Swedbank och sparbankerna för 53 800 unga om bland annat sparande, lån, göra budget och betala räkningar. På grund av pandemin gavs många föreläsningar digitalt via länk.
- Föreläsningarna är gratis och bokas på swedbank.se/ungekonomi eller via det lokala bankkontoret. Från 2021 finns två olika föreläsningar. För åk F-6 ges "Prata pengar" och för åk 7-9 samt gymnasiet "Din ekonomi, din framtid".
- Utbildningen är en del i Swedbanks, Swedbanks ägarstiftelser och sparbankernas gemensamma samhällsengagemang och långa tradition av att sprida kunskap om privatekonomi.

Bilaga. Tabeller

Hur har du lärt dig om hur man hanterar sin privatekonomi?

	Total
Av någon i familjen eller släkten	65%
I skolan	24%
Av vänner och bekanta	14%
Av influencers och/eller olika forum på sociala medier	1%
Genom att läsa på och lära sig själv	53%
Jag kan inte komma ihåg att jag fått eller sökt kunskap om detta	12%
Vet ej	2%

Vilket eller vilka sätt tycker du är de bästa för att lära sig hantera sin privatekonomi?

	Total
Lära av någon i familjen eller släkten	71%
I skolan	55%
Lära av vänner och bekanta	26%
Lära av influencers och/eller olika forum på sociala medier	3%
Genom att läsa på och lära sig själv	65%
Jag ser inget behov av att lära sig hantera privatekonomi	1%
Vet ej	2%

Kan du spara 10 procent eller mer av din inkomst efter skatt? Räkna även eventuell amortering på bolån som ett sparande?

	Total
Ja, och det gör jag	69%
Ja, men jag gör det inte idag	15%
Nej	13%
Vet ej	2%

Skulle du ha möjlighet att bo kvar i ditt befintliga boende i 12 månader även i händelse av arbetslöshet, långvarig sjukdom eller skilsmässa?

	Total
Ja	78%
Nej	11%
Vet ej	12%

Har det hänt att du inte kunnat betala en räkning i tid? Här menar vi inte att du eventuellt har glömt att betala en räkning i tid utan att du inte har kunnat betala i tid.

	Total
Ja, det har hänt många gånger	2%
Ja, det har hänt några gånger	4%
Ja, men bara någon enstaka gång	13%
Nej, det har aldrig hänt	80%
Vet ej	1%
Ja (summering)	19%

Har du någon gång fått en eller flera betalningsanmärkningar? Dvs inte betalat räkningar eller skulder i tid så ärendet har gått vidare till kronofogden

	Total
Ja, det har hänt flera gånger	1%
Ja, det har hänt några gånger	1%
Ja, men bara någon enstaka gång	6%
Nej, det har aldrig hänt	90%
Vet ej	1%
Ja (summering)	9%

Kan du spara 10 procent eller mer av din inkomst efter skatt? Räkna även eventuell amortering på bolån som ett sparande? *Utifrån om man har fått regelbunden vecko-eller månadspeng när man växte upp.*

	Ja, jag fick regelbunden veckopeng/ månadspeng	Jag fick pengar men inte regelbundet	Nej, jag fick ingen veckopeng/ månadspeng
Ja, och det gör jag	73%	65%	64%
Ja, men jag gör det inte idag	14%	18%	15%
Nej	12%	14%	18%
Vet ej	2%	3%	4%

Kan du spara 10 procent eller mer av din inkomst efter skatt? Räkna även eventuell amortering på bolån som ett sparande? *Utifrån om man har fått lära sig om privatekonomi eller inte.*

	Jag kan inte komma ihåg att jag fått eller sökt kunskap om detta	Av någon i min familj eller släkting, I skolan, Av vänner och bekanta, Av influencers och/eller olika forum på sociala medier, Genom att läsa på och lära mig	
Ja, och det gör jag	54%	72%	
Ja, men jag gör det inte idag	23%	14%	
Nej	19%	13%	
Vet ej	4%	2%	

Kan du spara 10 procent eller mer av din inkomst efter skatt? Räkna även eventuell amortering på bolån som ett sparande? *Utifrån om man är intresserad av privatekonomi eller inte.*

	Ja, och det har jag varit sedan barn/ungdomen	Ja, och mitt intresse väcktes i vuxen ålder	Nej, jag är inte särskilt intresserad av privatekonomi
Ja, och det gör jag	79%	73%	57%
Ja, men jag gör det inte idag	10%	15%	20%
Nej	10%	11%	18%
Vet ej	1%	1%	4%

Skulle du ha möjlighet att bo kvar i ditt befintliga boende i 12 månader även i händelse av arbetslöshet, långvarig sjukdom eller skilsmässa? *Utifrån om man har fått regelbunden vecko-eller månadspeng när man växte upp.*

	Ja, jag fick regelbunden veckopeng/ månadspeng	Jag fick pengar men inte regelbundet	Nej, jag fick ingen veckopeng/ månadspeng
Ja	79%	77%	76%
Nej	10%	13%	11%
Vet ej	11%	10%	13%

Skulle du ha möjlighet att bo kvar i ditt befintliga boende i 12 månader även i händelse av arbetslöshet, långvarig sjukdom eller skilsmässa? *Utifrån om man har fått lära sig om privatekonomi eller inte.*

	Jag kan inte komma ihåg att jag fått eller sökt kunskap om detta	Av någon i min familj eller släkting, I skolan, Av vänner och bekanta, Av influencers och/eller olika forum på sociala medier, Genom att läsa på och lära mig
Ja	70%	79%
Nej	15%	10%
Vet inte	15%	10%

Skulle du ha möjlighet att bo kvar i ditt befintliga boende i 12 månader även i händelse av arbetslöshet, långvarig sjukdom eller skilsmässa? *Utifrån om man är intresserad av privatekonomi eller inte.*

	Ja, och det har jag varit sedan barn/ungdomen	Ja, och mitt intresse väcktes i vuxen ålder	Nej, jag är inte särskilt intresserad av privatekonomi
Ja	85%	80%	69%
Nej	8%	10%	14%
Vet inte	7%	10%	17%

Har det hänt att du inte kunnat betala en räkning i tid? Här menar vi inte att du eventuellt har glömt att betala en räkning i tid utan att du inte har kunnat betala i tid. *Utifrån om man har fått regelbunden vecko-eller månadspeng när man växte upp.*

	Ja, jag fick regelbunden veckopeng/ månadspeng	Jag fick pengar men inte regelbundet	Nej, jag fick ingen veckopeng/ månadspeng
Ja, det har hänt många gånger	1%	3%	3%
Ja, det har hänt några gånger	4%	5%	4%
Ja, men bara någon enstaka gång	12%	15%	14%
Nej, det har aldrig hänt	82%	77%	78%
Vet ej	0%	0%	2%
Ja (summering)	18%	23%	20%

Har det hänt att du inte kunnat betala en räkning i tid? Här menar vi inte att du eventuellt har glömt att betala en räkning i tid utan att du inte har kunnat betala i tid. *Utifrån om man har fått lära sig om privatekonomi eller inte.*

	Jag kan inte komma ihåg att jag fått eller sökt kunskap om detta	Av någon i min familj eller släkting, I skolan, Av vänner och bekanta, Av influencers och/eller olika forum på sociala medier, Genom att läsa på och lära mig
Ja, det har hänt många gånger	4%	2%
Ja, det har hänt några gånger	7%	4%
Ja, men bara någon enstaka gång	13%	13%
Nej, det har aldrig hänt	76%	81%
Vet ej	1%	0%
Ja (summering)	24%	19%

Har det hänt att du inte kunnat betala en räkning i tid? Här menar vi inte att du eventuellt har glömt att betala en räkning i tid utan att du inte har kunnat betala i tid. *Utifrån om man är intresserad av privatekonomi eller inte.*

	Ja, och det har jag varit sedan barn/ungdomen	Ja, och mitt intresse väcktes i vuxen ålder	Nej, jag är inte särskilt intresserad av privatekonomi
Ja, det har hänt många gånger	1%	1%	3%
Ja, det har hänt några gånger	3%	6%	5%
Ja, men bara någon enstaka gång	9%	15%	15%

Nej, det har aldrig hänt	87%	78%	76%
Vet ej	0%	1%	1%
Ja (summering)	13%	21%	23%

Har du någon gång fått en eller flera betalningsanmärkningar? Dvs inte betalat räkningar eller skulder i tid så ärendet har gått vidare till kronofogden. *Utifrån om man har fått regelbunden vecko- eller månadspeng när man växte upp.*

	Ja, jag fick regelbunden veckopeng/ månadspeng	Jag fick pengar men inte regelbundet	Nej, jag fick ingen veckopeng/ månadspeng
Ja, det har hänt flera gånger	1%	2%	2%
Ja, det har hänt några gånger	1%	2%	1%
Ja, men bara någon enstaka gång	6%	8%	5%
Nej, det har aldrig hänt	92%	88%	91%
Vet ej	0%	1%	1%
Ja (summering)	8%	12%	8%

Har du någon gång fått en eller flera betalningsanmärkningar? Dvs inte betalat räkningar eller skulder i tid så ärendet har gått vidare till kronofogden. *Utifrån om man har fått lära sig om privatekonomi eller inte.*

	Jag kan inte komma ihåg att jag fått eller sökt kunskap om detta	Av någon i min familj eller släkting, I skolan, Av vänner och bekanta, Av influencers och/eller olika forum på sociala medier, Genom att läsa på och lära mig
Ja, det har hänt flera gånger	3%	1%
Ja, det har hänt några gånger	2%	1%
Ja, men bara någon enstaka gång	8%	6%
Nej, det har aldrig hänt	86%	91%
Vet ej	1%	0%
Ja (summering)	13%	8%

Har du någon gång fått en eller flera betalningsanmärkningar? Dvs inte betalat räkningar eller skulder i tid så ärendet har gått vidare till kronofogden. *Utifrån om man är intresserad av privatekonomi eller inte.*

	Ja, och det har jag varit sedan barn/ungdomen	Ja, och mitt intresse väcktes i vuxen ålder	Nej, jag är inte särskilt intresserad av privatekonomi
Ja, det har hänt flera gånger	1%	1%	3%
Ja, det har hänt några gånger	1%	2%	2%
Ja, men bara någon enstaka gång	4%	8%	8%
Nej, det har aldrig hänt	95%	89%	88%
Vet ej	0%	1%	1%
Ja (summering)	5%	10%	12%